

МАТЕРІАЛИ
II НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

**«ТЕОРЕТИЧНІ ТА ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ
РОЗВИТКУ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ
В УКРАЇНІ»**

(4-5 вересня 2020 р.)

Миколаїв
2020

УДК 378.4:37.01(477)(063)
Т 33

Т 33 **Теоретичні та практичні аспекти розвитку педагогічної освіти в Україні.** Матеріали II науково-практичної конференції (м. Миколаїв, 4-5 вересня 2020 р.). – Херсон: Видавництво «Молодий вчений», 2020. – 100 с.
ISBN 978-966-992-208-3

У збірнику представлені матеріали II науково-практичної конференції «Теоретичні та практичні аспекти розвитку педагогічної освіти в Україні». Розглядаються загальні питання теорії та методики навчання, теорії і методики професійної освіти, корекційної педагогіки та інше.

Збірник призначений для науковців, викладачів, аспірантів та студентів, які цікавляться педагогічною наукою, а також для широкого кола читачів.

УДК 378.4:37.01(477)(063)

КОРЕКЦІЙНА ПЕДАГОГІКА

Бойчук Ю.Д., Казачінер О.С.

ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ ДО ВИКОРИСТАННЯ ПСИХОКОРЕКЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У РОБОТІ З ДІТЬМИ З ОСОБЛИВИМИ ОСВІТНИМИ ПОТРЕБАМИ	42
---	----

Бойчук Ю.Д., Казачінер О.С.

ФОРМИ, МЕТОДИ ТА ПРИЙОМИ СПІВПРАЦІ ФАХІВЦІВ ІЗ БАТЬКАМИ, ЯКІ ВИХОВУЮТЬ ДІТЕЙ З ОСОБЛИВИМИ ОСВІТНИМИ ПОТРЕБАМИ	46
---	----

ТЕОРІЯ І МЕТОДИКА ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ

Донецька І.І., Задорожна О.М.

ВИКОРИСТАННЯ МЕТОДІВ ІННОВАЦІЙНОГО НАВЧАННЯ НА УРОКАХ МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА	51
--	----

Мартиненко О.О.

ПІДГОТОВКА СТАРШОКЛАСНИКІВ ДО ПРОФЕСІЙНОГО САМОВИЗНАЧЕННЯ У ПРОЦЕСІ ВИВЧЕННЯ МАТЕМАТИКИ ТА ЕКОНОМІКИ	55
--	----

Ольшана З.П., Задорожна О.М.

ПІДГОТОВКА ВИХОВАТЕЛІВ ЗАКЛАДІВ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ ДО ВИКОРИСТАННЯ ОСОБИСТІСНИХ РОЗВИВАЛЬНИХ ПЕДАГОГІЧНИХ ТЕХНОЛОГІЙ	58
--	----

Таранник З.В., Лошкова І.А.

ФОРМУВАННЯ ФАХОВИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ СТУДЕНТІВ-ХОРЕМЕЙСТЕРІВ БЕЗ ПОЧАТКОВОЇ МУЗИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ У ЗАКЛАДАХ ПЕРЕДВИЩОЇ ОСВІТИ	63
---	----

ТЕОРІЯ І МЕТОДИКА УПРАВЛІННЯ ОСВІТОЮ

Колмик А.С., Блудова Ю.О.

УПРАВЛІННЯ ПРОЦЕСОМ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ВЧИТЕЛІВ ДО РОБОТИ З ДИТЯЧИМ КОЛЕКТИВОМ В АДАПТАЦІЙНО- ІГРОВОМУ ПЕРІОДІ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ	67
--	----

3. Максимова Н. Впровадження психологічних технологій у навчально-виховному процесі // Рідна школа. – 2009. – № 2/3. – С. 46-50.

4. Мороз Б., Коваль Л. Упровадження нових інформаційних технологій в умовах інклюзивної системи навчання // Дефектологія. – 2010. – № 2. – С. 28-30.

5. Фаренюк Г.М. Використання корекційних технологій у реабілітації дітей з комплексними порушеннями // Вісн. Кам'янець-Поділ. нац. ун-ту ім. І. Огієнка. Корекц. педагогіка і психологія. – 2014. – Вип. 5. – С. 79-88.

6. Шульженко Д.І. Основи психологічної корекції аутистичних порушень у дітей : монографія // Нац. пед. ун-т ім. М.П. Драгоманова. – К., 2009. – 385 с.

Бойчук Ю.Д.

*доктор педагогічних наук, професор,
проректор з наукової роботи,
член-кореспондент НАПН України;*

Казачінер О.С.

*доктор педагогічних наук, доцент,
Харківський національний педагогічний університет
імені Г.С. Сковороди*

ФОРМИ, МЕТОДИ ТА ПРИЙОМИ СПІВПРАЦІ ФАХІВЦІВ ІЗ БАТЬКАМИ, ЯКІ ВИХОВУЮТЬ ДІТЕЙ З ОСОБЛИВИМИ ОСВІТНІМИ ПОТРЕБАМИ

Ефективність роботи команди психолого-педагогічного супроводу та успішність розвитку дитини із особливими освітніми потребами безпосередньо залежить від порозуміння між членами команди та зосередження на загальній меті. Батьки дитини із особливими освітніми потребами є постійними учасниками команди супроводу та мають право обирати форму навчання й заклад освіти для своєї дитини, висловлювати свою думку щодо подальшого розвитку та напрямів корекційно-розвивальної роботи. Отже, мають істотний вплив на процес роботи із дитиною із особливими освітніми потребами та на кінцевий результат цієї праці. На практиці

спеціалістам і батькам буває вкрай складно дійти згоди та працювати у тандемі.

Батьки та спеціалісти мають різні рівні співпраці, бо по-різному взаємодіють та неоднаково довіряють один одному. Чим більше часу відводиться на таку взаємну працю, тим кращі результати. Також все залежить від готовності батьків та спеціалістів до такого партнерства. Для того, щоб покращити взаємодію між батьками дітей з особливими потребами та спеціалістами (вчителями, лікарями, вихователями та іншими) треба зробити такі кроки:

1. Стати друзями, краще познайомитися з тими людьми, з якими будете працювати, домовитися про подальші зустрічі.

2. Обговорювати разом усі проблеми, які виникають у процесі розвитку дитини з особливими потребами, ділитися новими ідеями та пропозиціями, досвідом та добутими знаннями щодо виховання дитини з особливими потребами.

3. Визначити спільні інтереси та бажання, розподілити ролі та обов'язки у процесі виховання дитини.

Існують різні рівні взаємодії між батьками та спеціалістами. Згідно з інформацією, яка опублікована на сайті Небраського інституту, розрізняють чотири рівні:

1. Рівень спільної діяльності (формальні бесіди про роботу та послуги, які були надані дитині).

2. Рівень кооперативної роботи (розмови про наявні проблеми, надання застережень).

3. Рівень координаційної роботи (проводяться бесіди про конкретні проблеми дитини з особливими проблемами, готовність надавати нові ідеї та пропозиції, розподілення на виконання певних ролей у процесі виховання дитини).

4. Рівень співпраці (партнерство, відкритість до втілення нових ідей щодо розвитку дитини, потреба в допомозі та надання певної допомоги, наявність довіри та поваги між батьками та спеціалістами) [7].

Аналіз науково-педагогічної літератури свідчить про те, що питання роботи з батьками дітей з особливими освітніми потребами студіювали Ю. Акименко [1], Н. Грабовенко [2], Л. Погрібна [3], Т. Соловійова [4], М. Химко [5], Я. Юрків [6] та інші.

Мета тез полягає у висвітленні напрямів роботи Центру комплексної реабілітації «Нове дихання» (м. Харків, Україна) щодо співпраці фахівців із батьками дітей з ООП.

Центр комплексної реабілітації «Нове дихання», з яким тісно співпрацюють працівники кафедри здоров'я людини, реабілітології і спеціальної психології Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди, пропонує медичний супровід, реабілітаційну та абілітаційну допомогу дітям у віці від 0 до 16 років. Фахівці Центру допомагає дітям, у яких є труднощі та проблеми розвитку, та їх родинам: передчасно народжені діти; соматично ослаблені діти; діти з ризиком порушень розвитку; діти з ДЦП; діти з руховими порушеннями; діти з СДУГ; з РАС; з поведінковими порушеннями; з генетичними порушеннями (синдром Дауна, синдром Едвардса тощо); з затримкою психічного та мовленнєвого розвитку тощо. Команда Центру підтримує партнерські стосунки з батьками. Для фахівців є важливими запити родини, знання батьків про дитину та їх залучення до процесу реабілітації. Спеціалісти не обмежуються заняттями – їх програма враховує все життя дитини та родини, навчає батьків, як діяти у різноманітних життєвих ситуаціях. Фахівці Центру комплексної реабілітації «Нове дихання» вважають, що батьки є експертами в розвитку власної дитини, батьки та діти є учасниками спільної професійної команди, а командна робота лише посилює результат діяльності.

У сфері діяльності Центру комплексної реабілітації «Нове дихання» наявні: 1) сенсорна інтеграція (система допомоги дітям, які мають сенсорні ускладнення); 2) практичні сесії з психологом (АВА-терапія є інтенсивним та структурованим методом втручання); 3) практичні сесії з логопедом (розвиток комунікативних можливостей дитини); 4) практичні сесії з фізичним терапевтом (спрямування на аналіз та корекцію моторних можливостей дитини); 5) практичні сесії зі спеціальним педагогом (спрямування на розвиток у дитини інтелектуальних здібностей та можливостей).

Фахівці Центру комплексної реабілітації «Нове дихання» систематично проводять зустрічі з батьками та іншими родичами, які виховують дітей з особливими освітніми потребами у вигляді

засідань батьківського клубу, майстер-класів, тренінгів, консультацій тощо. Ці зустрічі здійснюються в декількох напрямках:

1) загальний фізичний розвиток дитини (Батьківський клуб «Сон дитини», «Все, що ви хотіли дізнатися про вакцинацію», «Сенсорна інтеграція в житті дитини та усієї родини», «Роликова дошка. Чим корисним є такий напрям сенсорної інтеграції» та ін.);

2) соціальна поведінка дитини та її корекція («Як допомогти дитині ділитися?», «Установлення меж «батьки та дитина»», «Межі норми», «Агресивна поведінка дитини», «Дитина не слухає. Як створити сприятливі умови для зміни поведінки дітей», Батьківський клуб: «Як упоратися, якщо «не так» сприймають вашу дитину?», «Проблематична поведінка. Дитячі істерики» та ін.);

3) інтелектуальний розвиток дитини («Як допомогти дитині читати з задоволенням?», «7 способів допомогти дитині розвинути емоційний інтелект», «Чи потрібно готувати дитину до школи?» та ін.);

4) емоційно-психологічний стан дитини («Дитина малює чорним кольором. Коли звертатися до психолога», «Як правильно жаліти малюка?», «Діти в одній родині», «Батьківський клуб: Арт-терапія, Батьківський клуб. «Що робити, якщо дитині сумно?» та ін.);

5) розвиток мовлення та комунікативних навичок («Чи правильно р-р-р-рикають ваші діти?», «Як впливає жування твердої їжі на мовлення», «Чарівна комунікація», «Зрозумій мене, якщо зможеш», «Дитина розмовляє своєю мовою?», «Дитина не розмовляє. Як учинити?», «Рухлива гра та мовлення. Як створити діалог із дитиною?» та ін.).

Таким чином, наприкінці тез ми можемо дійти висновку про те, що для надання ефективної допомоги дитині з особливими освітніми потребами надзвичайно важливе значення має співпраця різнопрофільних фахівців із батьками дитини. Саме батьки мають істотний вплив на процес роботи із дитиною із особливими освітніми потребами та на кінцевий результат цієї праці.

Нами було висвітлено напрями роботи Центру комплексної реабілітації «Нове дихання» (м. Харків, Україна) щодо співпраці фахівців із батьками дітей з ООП: 1) загальний фізичний розвиток дитини; 2) соціальна поведінка дитини та її корекція;

3) інтелектуальний розвиток дитини; 4) емоційно-психологічний стан дитини; 5) розвиток мовлення та комунікативних навичок.

Список використаних джерел:

1. Акименко Ю.Ф. Психологічна корекція ставлення батьків до дітей молодшого шкільного віку: автореф. дис. ... канд. психол. наук: 19.00.07; Ін-т психології ім. Г.С.Костюка АПН України. – К., 2003. – 19 с.

2. Грабовенко Н.В. Соціально-педагогічна робота з сім'ями, що виховують дітей з обмеженими фізичними можливостями, в умовах реабілітаційного центру: автореф. дис. ... канд. пед. наук: 13.00.05 ; АПН України. Ін-т пробл. виховання. – К., 2008. – 20 с.

3. Погрібна Л.В. Моральне виховання в сім'ї молодших школярів з нейротичними ускладненнями розвитку: автореф. дис. ... канд. пед. наук: 13.00.07 ; Уман. держ. пед. ун-т ім. П. Тичини. – Умань, 2011. – 20 с.

4. Соловйова Т.Г. Соціально-педагогічні засади роботи з батьками дітей з особливими потребами: автореф. дис. ... канд. пед. наук: 13.00.05 ; Ін-т пробл. виховання АПН України. – К., 2009. – 22 с.

5. Химко М.Б. Психологічні особливості батьківського ставлення до дітей з аутизмом: автореф. дис. ... канд. психол. наук: 19.00.07 ; Ін-т психології ім. Г.С. Костюка НАН України. – К., 2010. – 21 с.

6. Юрків Я.І. Соціально-педагогічний патронаж сімей з розумово відсталими дітьми: автореф. дис. ... канд. пед. наук: 13.00.05 ; Луган. нац. ун-т ім. Т. Шевченка. – Луганськ, 2009. – 20 с.

7. URL: <http://ifspweb.org/relationships.html>